

4. Чиста вода та належні санітарні умови.

ЧИСТА ВОДА ТА НАЛЕЖНІ САНІТАРНІ УМОВИ – ПРАВО КОЖНОЇ ЛЮДИНИ

Гнатик І.С.

Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка

gnatikmir@gmail.com

Актуальність. Забезпечення доступу до чистої води та належних санітарних умов є однією з основних умов гідного життя і важливим правом кожної людини. За даними ООН, близько 2,2 мільярда людей у світі не мають доступу до безпечної питної води, а понад 4,2 мільярда людей живуть без належних санітарних умов. Ці проблеми безпосередньо впливають на здоров'я, соціальну стабільність та економічний розвиток. Відсутність чистої води та належних санітарних умов призводить до поширення хвороб, таких як холера, діарея, гепатит, які щороку забирають мільйони життів. Тому доступ до безпечної води і санітарії є не тільки питанням виживання, але й ключовим елементом досягнення сталого розвитку [2].

Проблематика є надзвичайно важливою для України, адже через військову агресію з боку росії, коли внаслідок руйнувань енергооб'єктів, водозабірних і водоочисних споруд і, звісно, злочинного знищення Каховської ГЕС, не лише порушено роботу централізованих систем водопостачання, водовідведення та очищення природних і стічних вод, але й нанесено значної шкоди довкіллю та стану природних водойм нашої країни. Науковці М. Сірант, Є. Токарик присвятили увагу питанню розв'язання проблеми якості води і санітарних умов в Україні в умовах сталого розвитку [1]. Ю. Марутяк підкреслює важливість забезпечення чистої питної води як необхідних умов для реалізації інших прав людини та закликає до активних дій для подолання проблем, пов'язаних із доступом до води на міжнародному та національному рівнях [2].

Метою статті є висвітлення ключових факторів для досягнення права кожною людиною на доступ до чистої води та належних санітарних умов.

Методи дослідження. Для дослідження були використані кілька методологічних підходів, зокрема аналіз статистичних даних Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ), Програми ООН з питань води (UN-Water) та інших міжнародних організацій, що займаються моніторингом стану водних ресурсів і санітарії.

Результати. Чиста вода та належні санітарні умови є основою для забезпечення здоров'я населення і запобігання поширенню інфекційних захворювань. Однією з основних проблем є доступ до безпечної питної води. В багатьох країнах, особливо в регіонах Африки та Південної Азії, люди змушені використовувати забруднені джерела води, що призводить до численних захворювань. Забруднена вода стає причиною таких небезпечних хвороб. Крім того, відсутність доступу до води обмежує можливості для ведення господарської діяльності, особливо в сільських регіонах, де вода є важливим ресурсом для сільського господарства.

Належні санітарні умови також мають критичне значення для збереження здоров'я. Відсутність сучасних систем каналізації у багатьох країнах призводить до небезпечних умов життя, коли стічні води потрапляють у джерела питної води, забруднюючи їх і створюючи загрозу для всього населення. Недостатня санітарія є особливо небезпечною у густонаселених районах, де важко контролювати поширення інфекцій. За даними ВООЗ, недостатня санітарія стає причиною близько 2 мільйонів смертей щороку.

Інноваційні технології та глобальні ініціативи можуть суттєво покращити ситуацію. Наприклад, технології очищення води, такі як фільтри для домашнього використання, системи дезінфекції води, а також встановлення водозбірних систем у

посушливих регіонах, сприяють забезпеченню безпечної води для населення. Такі міжнародні організації, як ЮНІСЕФ і Програма ООН з питань води, активно працюють над впровадженням проєктів з покращення водопостачання та санітарних умов у країнах, що розвиваються.

Значною частиною стратегії збереження водних ресурсів є підвищення ефективності використання води в сільському господарстві та промисловості, оскільки саме ці сектори споживають більшу частину доступних водних ресурсів. Використання новітніх іригаційних систем, які дозволяють зменшити витрати води, та технологій замкненого циклу у виробництві сприяють більш ефективному використанню водних ресурсів і збереженню їх для майбутніх поколінь.

Також важливу роль відіграють освітні програми, що сприяють підвищенню обізнаності населення про важливість гігієни та раціонального використання води. Це включає навчальні програми для дітей та молоді, а також просвітницькі кампанії серед дорослого населення, що спрямовані на формування відповідального ставлення до використання водних ресурсів і підтримання належних санітарних умов.

Висновки. Доступ до чистої води та належних санітарних умов є основним правом кожної людини та важливою умовою для забезпечення здоров'я і гідного життя. Впровадження інноваційних технологій водопостачання та санітарії, підтримка міжнародних ініціатив та освітніх програм є ключовими факторами для досягнення цього права. Лише через комплексний підхід, який охоплює як технічні рішення, так і підвищення обізнаності населення, можна досягти сталого розвитку та забезпечити здорове і безпечне середовище для всіх.

Література:

1. Сірант М. О., Токарик Є. С. Розв'язання проблеми якості води і санітарних умов в Україні в умовах сталого розвитку. *Економіко-правові та управлінсько-технологічні виміри сьогодення: молодіжний погляд: матеріали міжнародної науково-практичної конференції: у 2 т. – Т. 1.* – Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2021. – 432 с., 2021, 398.

2. Марутяк Ю. І. Нормативний зміст права людини на питну воду. Наукові записки НаУКМА. 2014. Т. 155 : Юридичні науки. С. 63-67.

3. Ціль 6. Чиста вода та належні санітарні умови. URL: <https://business.dii.gov.ua/handbook/sustainable-development-goals/cil-6-cista-voda-ta-nalezni-sanitarni-umovi>

ВИЗНАЧЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ ЯКОСТІ САНІТАРНИМ НОРМАМ ПОВЕРХНЕВИХ ВОД НОВООРЖИЦЬКОЇ ГРОМАДИ

**Кузнецова Т.Ю.¹, Соловійова Н.В.²,
Міщенко А.В.², Костенко В.О.²**

¹Полтавський національний педагогічний університет ім. В. Г. Короленка ²Полтавський державний медичний університет
kuznetsova13tat@gmail.com

Вода у навколишньому середовищі знаходиться в русі, постійно циркулює в атмосфері, на суші, в океанах і під землею. Зараз на планеті приблизно така ж кількість води, яка була мільйони років назад, а наша планета буде існувати до тих пір поки існує цей кругообіг.

Однак доступність чистої води в майбутньому викликає занепокоєння. За даними Massachusetts Institute of Technology до 2050 року населення на планеті буде приблизно становити 10 мільярдів чоловік і більша частина з них буде жити в умовах дефіциту питної води. Вже зараз існують країни де дуже великий дефіцит питної води.